

POKLES CIEN ENERGIÍ

Teplé počasie stlačilo cenu plynu v Európe. Klesajú aj ceny elektriny a pohonných hmôt (zdroj: ÚRSO).

- Za posledné 3 týždne sme zaznamenali pokles spotovej ceny elektriny o 48 % na úroveň 151,4 €/MWh. Pri plyne klesla spotová cena o 40 % na hodnotu 70,1 €/MWh. V prípade oboch komodít sa spotové ceny dostali na úroveň spred 24.02.2022 (grafy 1 a 2).
- Ceny ropy majú klesajúcu tendenciu. Cena ropy Brent k 6.1.2023 sa pohybovala na úrovni 78,7 \$/barel, pri rope URLASK dosiahla 52,6 \$/barel (graf 3). Ceny sú pod úrovňou cien spred začiatku ruskej invázie.

FONDY V 2. A 3. DÔCHODKOVOM PILIERI V STRATE

Straty v druhom dôchodkovom pilieri v roku 2022 dosiahli 4-28 % a najviac prerobili indexové a akciové fondy. Fondy v dobrovoľnom treťom dôchodkovom pilieri vlani skončili v strate 5,32-18,07 % (zdroj: Asociácia dôchodkových správčovských spoločností).

- Výnimkou bol jediný fond, ktorý dosiahol zhodnotenie 0,05 %.
- Náročnú situáciu na finančných trhoch spôsobila neistota vyvolaná vojnou na Ukrajine, energetická kríza, zvyšujúce sa tempo rastu cien a následné zvyšovanie úrokových sadzieb. Na trhu už nie sú lacné peniaze a akciové trhy tak prišli o významný rastový impulz.
- Počet klientov v druhom pilieri v minulom roku stúpol na 1,75 milióna. Počet klientov tretieho piliera je 944-tisíc.

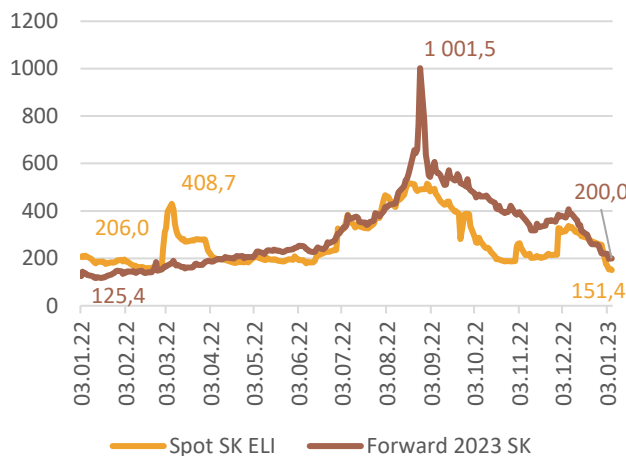
HOTOVOSTNÝ SCHODOK ŠTÁTNEHO ROZPOČTU V MEDZIROČNOM POROVNANÍ KLESOL

Schodok štátneho rozpočtu (ŠR) v hotovostnom vyjadrení sa ku koncu minulého roka zvýšil na 4,524 mld. eur, čo je oproti novembru nárast o 1,91 mld. eur. V medziročnom porovnaní schodok však klesol o 2,489 mld. eur (zdroj: MF SR).

- Schodok ŠR je medziročne nižší, pretože oproti rovnakému obdobiu minulého roka boli príjmy ŠR vyššie o 1,832 mld. eur a výdavky ŠR boli pri medziročnom porovnaní nižšie o 656,9 mil. eur.
- Daňové príjmy medziročne vzrástli o 1,971 mld. eur, čo je zvýšenie o 14,6 %. Príjmy z DPH sa zvýšili o 829,4 mil. eur, daň z príjmov právnických osôb vzrástla o 951 mil. eur, spotrebné dane o 154,9 mil. eur a dane vyberané zrážkou stúpili o 25,3 mil. eur.

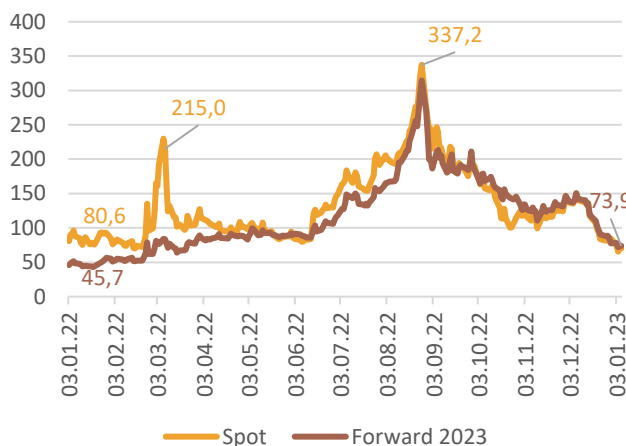
VÝVOJ CIEN ENERGIÍ A POHONNÝCH HMÔT

Graf 1: Vývoj burzových cien elektriny (€/MWh)

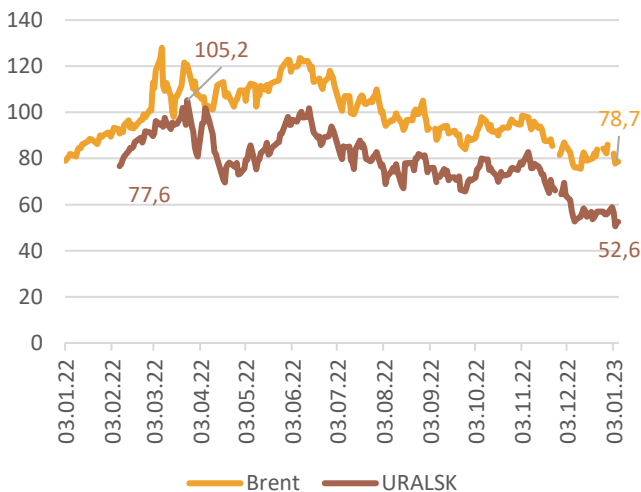
Zdroj: ÚRSO

Graf 2: Vývoj burzových cien plynu (€/MWh)

Zdroj: ÚRSO

Graf 3: Vývoj burzových cien ropy 2022 (\$/barrel)

Zdroj: ÚRSO

INFLÁCIA V EUROZÓNE KLESÁ 2. MESIAC PO SEBE

Zatiaľ čo v eurozóne klesá inflácia už druhý mesiac po sebe, na Slovensku na pokles stále čakáme.

- V decembri bola odhadovaná medziročná miera inflácie na Slovensku na úrovni 15 %, medzimesačne stúpala o 0,1 % (zdroj: Eurostat). Slovensku patrí 4. priečka v rámci krajín eurozóny, nešťastnými lídrami sú už dlhodobo pobaltské krajiny (graf 4). Ceny potravín na Slovensku medziročne stúpali naďalej aj v decembri, a to 24,1 % mierou rastu oproti novembrových 23,9 %. Naopak, ceny energií klesli z novembrových 18,6 % na decembrových 17 %.

POČET OHROZENÝCH HLADOMOROM PRIBUDLO

V roku 2022 Ukrajina vyviezla takmer o tretinu menej obilnín než rok predtým. Celosvetovo preto pribudli 4 milióny ľudí, ktorým hrozí hladomor (zdroj: Euroactiv).

- Ukrajina mala v mierových časoch na konte 16 % svetových exportov kukurice, 10 % jačmeňa, 9 % pšenice a 42 % slnečnicového oleja.
- Čiernomorská obilná iniciatíva spolu s koridormi solidarity Európskej únie pomohli obnoviť export obilnín z Ukrajiny, nie však na predvojnovú úroveň. Graf 5 ukazuje, že po uzatvorení dohody v júli ceny poklesli, neistá budúcnosť tejto spolupráce ich rýchlo znovu zdvihla.
- K nedostupnosti potravín prispieva aj zhoršujúca sa klimatická kríza, ktorá sa tento rok prejavila rekordným suchom. Aj hnojivá s obmedzením vývozu z Ruska, na výrobu ktorých sú nevyhnutné fosílné palivá, tento rok stúpili na najvyššie ceny od roku 2008 (graf 6).
- Spolu tieto efekty vyústili do zvýšenia počtu ľudí, ktorým hrozí hladomor, z 45 miliónov v roku 2021 na 49 miliónov tento rok.

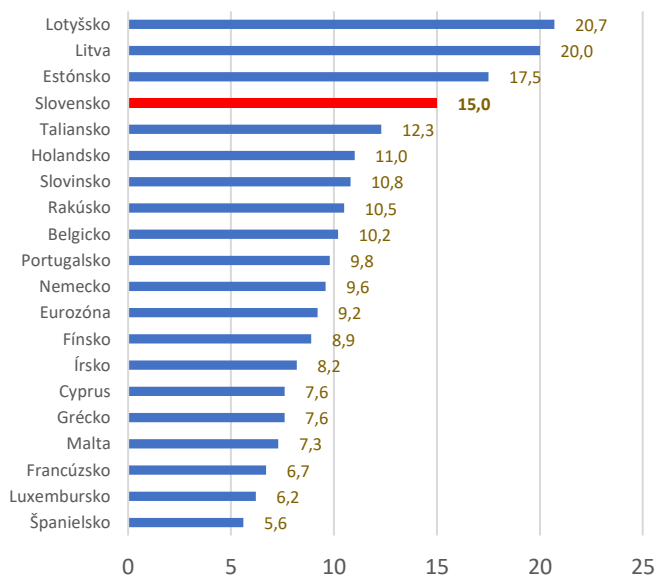
NEMECKO PODPORILO POUŽITIE ZHABANÉHO RUSKÉHO MAJETKU NA OBNOVU UKRAJINY

Zhabaný ruský majetok na území EÚ v hodnote niekoľkých stoviek miliárd eur žiada Ukrajina na vojnové reparácie. Berlín požiadavku kyjevskej vlády podporil, ale podmienil vyriešením právnych otázok a jednotným postupom Západu. EÚ ruské aktíva zmrazila skrz sankcie (zdroje: Euroactiv, Bloomberg).

- EÚ a jej partneri zo skupiny najbohatších štátov sveta G7 zmrazili zhruba 300 miliárd eur v rezervách ruskej centrálnej banky.
- EÚ tiež zablokovala aktíva sankcionovaným ruským podnikateľom v hodnote najmenej 17 miliárd eur.
- Vláda kancelára Olafa Scholza podporila ukrajinskú požiadavku na vojnové reparácie, ale členské štáty EÚ zatiaľ jednoznačný a záväzný postoj nezaujali.

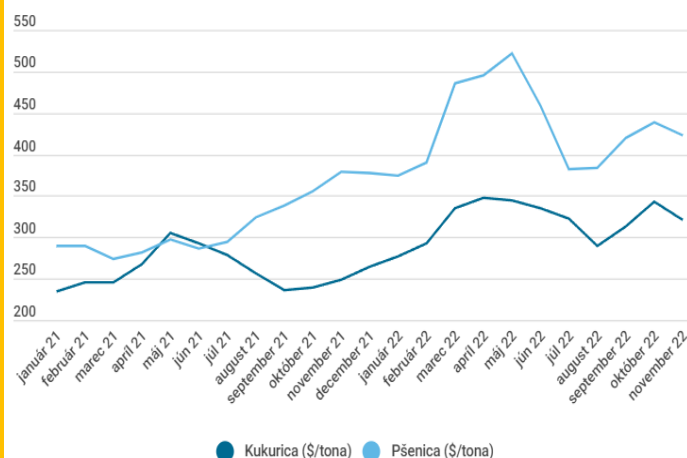
VÝVOJ SPOTREBITEĽSKÝCH CIEN A CIEN VYBRANÝCH KOMODÍT

Graf 4: Inflácia HICP, medziročná zmena, odhad za december 2022

Zdroj: Eurostat

Graf 5: Ceny obilnín na svetových trhoch (\$/tona)

Zdroj: Svetová banka

Graf 6: Ceny hnojív na svetových trhoch (\$/tona)

